

Expunere de motive

În contextul actual, majoritatea producătorilor mici și mijlocii din sectorul de producție și procesare a alimentelor românești se confruntă cu dificultăți ce țin de producție, procesare și vânzare, fapt ce poate duce la două mari probleme pentru România:

- a) lipsa de alimente în societate, fapt generator de neîncredere.
- b) micii producători vor intra foarte repede în faliment (sau vor întâmpina grave dificultăți și vor înceta producția), fapt care – poate afecta economic România pe termen scurt și mediu.

Lipsa unei încurajări concrete a micilor și marilor producători se datorează modificării substanțiale a voinței legiuitorului și interesului național, respectiv a Legii nr. 321/2009 privind comercializarea produselor alimentare, care presupunea obligația în cazul comercianților care au o cifră de afaceri netă sau dețin active un total de peste 2 milioane de euro, echivalent în lei de a achiziționa în cazul produselor de carne, ouă, legume, fructe, miere de albine, produse lactate și de panificație, în proporție de cel puțin 51% de la producători români autohtoni.

Comisia Europeană a deschis, în 2017, împotriva României o procedură de infringement, considerând că legea încalcă drepturile consumatorului de a alege marfa dorită și libertatea de circulație a mărfurilor în Uniunea Europeană, deși în alte state membre care au dispoziții legale similare, nu a fost pusă în discuție o astfel de procedură de infringement.

Potrivit amendamentelor respective, lanțul alimentar scurt este înlocuit cu parteneriatul direct, definit drept relația comercială directă dintre comerciant și cooperativele agricole, asociațiile de producători agricoli, societățile comerciale agricole de producție, producători agroalimentari și distribuitori, între care se încheie un contract comercial pentru minimum 12 luni.

Din lege a fost eliminată și obligația ca vânzătorii să acorde spații distincte de expunere și vânzare produselor românești.

Pe lângă toate acestea, a dispărut eticheta pentru carnea comercializată pe teritoriul României, care cuprindea mențiuni ca țara de origine a animalului, de naștere, creștere sau sacrificare. Totodată, conform modificărilor, produsele din carne comercializate pe piața internă nu mai cuprind obligatoriu pe etichetă procentul de carne provenit din România. Definițiile de carne românească (carnea provenită de la animale crescute în fermele din România) și produs românesc (produs obținut pe teritoriul național din materii prime de bază provenite în proporție de 100% din fermele din România), au fost eliminate.

Astfel stabilirea unor condiții de identificare distinctă și de promovare a produselor agricole și alimentare de natură încât să poată indica originea geografică, locală, națională sau regională, istorică sau tradițională, pe teritoriul României, cât și utilizarea culorilor drapelului național sau a însemnelor de stat, cu aceeași destinație, este necesară atât pentru susținerea și încurajarea micilor producători cât și pentru asigurarea unor produse românești de calitate consumatorilor la nivel național.

Acest lucru ar însemna menționarea produsului tradițional - cu referire la nivelul național/zonal/regional sau referitor la anumite provincii istorice, indicarea denumirii de proveniență istorică, rețeta tradițională străveche, gusturile tradiționale/românești/naționale, dacă reprezintă un produs autohton românesc, dacă este un produs local sau o rețetă locală tradițională precum și dacă reprezintă produse și rețete tradiționale aparținând minorităților naționale, grupurilor etnice și religioase.

Interesul legitim al României este păstrarea locurilor de muncă și încurajarea activităților productive, incluzând sprijinirea producției locale, în perspectiva revigorării economice a României în cel mai scurt timp.

Prin această lege se dorește ca și România să susțină dezvoltarea acestor forme de lucru în agricultură. Astfel, fermele trebuie să aibă terenul comasat (pentru a avea eficiență), cu o suprafață de minim 5 ha (un maxim de 50-100 ha), să aibă acces la finanțare din fonduri UE sau din mediul bancar privat, cu dobânzi decente (precizez că în UE - Europa Centrală și de Vest - dobânzile sunt de 1-2% pe an, iar în România micii fermieri sunt finanțați de regulă cu dobânzi de credite agricole începând de la 5% - 9.7% - 15,25%) și producția lor să facă parte dintr-un sistem clar, utilizând un sistem de proiecte preaprobat, bazat pe nevoia de consum în principal a României, deoarece balanța comercială la produse alimentare este negativă.

Potrivit Eurostat, în 2016, 91,8% din fermele de familie din România (aproape 3,14 milioane de gospodării) au în exploatare suprafețe de sub 5 ha. De obicei aceste terenuri sunt împrăștiate în mai multe locații, eficiența lor fiind de multe ori în spectrul negativ. De asemenea, tinerii sub 35 de ani care operau aceste ferme/gospodării numărau puțin peste 100 de mii, iar cei de peste 64 de ani numărau peste 1.5 milioane. Astfel e lesne de observat că agricultura din România trebuie resetată prin predarea ștafetei celor tineri care au dorință de afirmare și dovedesc putere de muncă. Pentru această idee, agricultura de familie trebuie să fie atractivă.

Drept urmare, implementarea unor stimulente pentru magazinele și pentru lanțurile de magazine care vor să vândă produse românești astfel rezultate se cere a fi dusă la îndeplinire. Motivația stimulentei ar fi necesitatea scăderii emisiilor de carbon odată cu aprovizionarea de la fermele din proximitatea magazinelor, iar cele aduse de la distanțe mai mari să nu primească

bonificația fiscală. Ne putem gândi și la implementarea modelului existent în alte țări din UE, cel de sprijinire a producătorilor agricoli prin asigurarea unui spațiu de raft în marile magazine pentru produsele locale și evidențierea distinctă la intrarea în incinta de vânzare.

Avantajele ar presupune reducerea cheltuielilor de transport reflectate în prețul final al produsului, reducerea timpului de livrare pentru produsele proaspete dar și pentru cele ușor perisabile, evitarea supra-aglomerării în trafic și a emisiilor de noxe, asigurarea unui flux constant cu produse locale pe rafturile magazinelor din județul respectiv și/sau județele limitrofe, creșterea gradului de încredere în produsele românești al populației din proximitate, reducerea cheltuielilor cu platforme de stocare/centralizare/balotare pentru produse de la micii fermieri și permiterea lucrării acestora direct și prin mijloace proprii, facilitarea rapidă a achiziționării de la fermele familiale și/sau operatori economici locali a produselor proaspete și facilitarea livrării de către operatorii din sectorul morarit-panificație a produselor proaspete, calde ori ambalate direct la lanțurile de magazine din proximitate.

Alte avantaje ar include formarea unei clase de mijloc din rândul fermierii mici și mijlocii respectiv încurajarea fermelor familiale, creșterea gradului de absorbție al fondurilor europene, asigurarea securității alimentare, reducerea birocrăției și eliminarea mafiei din consultanța (reducerea semnificativă a costurilor aferente proiectării – astfel fondurile vor putea fi reutilizate în alte scopuri benefice proiectelor), instalarea în așezări sătești care să se bucure de bunăstare a tinerilor fermieri întorși din diaspora ori chiar a celor proveniți din mediul urban, alături de cei care tind a părăsi mediul rural, în lipsa unor oportunități pe termen lung.

Obiectul acestei inițiative legislative este creșterea gradului de utilizare a potențialului agricol al României, promovarea și susținerea fermierilor români și a produselor autohtone, reluarea producției interne agricole românești iar nu în ultimul rând se dorește a se contribui la îndeplinirea dezideratului strategic privind independența alimentară a României.

Agricultura este unul din marile atuuri ale României, unul pe care țara noastră, capabilă a furniza siguranța alimentară pentru mai bine de 80.000.000 de oameni, este obligată să îl pună în valoare în aceste timpuri în care vedem cum tot mai mulți parteneri europeni au crescut ponderea producției agro-alimentare în sistemul economic intern și mai mult de atât, se pregătesc pentru a transforma avantajele unei agriculturi performante și ale unei producții interne solide în resursă geoeconomică fundamentală.

Inițiator:

Daniel Gheorghe - deputat PNL

Tabel cu susținătorii

Propunerii legislative privind identificarea distinctă și promovarea produselor agricole și alimentare de natură a indica originea geografică, locală, națională sau regională, istorică sau tradițională pe teritoriul României

[illegible]